

آدرهس :

IDJTIHAD

Constantinople

دوردنچی سنه

اجتهاد

آدرهس :

اجتهاد ادارهخانهسی :

دارالمعلمین قارشینده دائره

مخصوصه در .

سنه لك آبونه بدلی ۴۰ غروش، نسخه سی
۵۵ پاره در .

پنجشنبه کونلری نشر ایدیلیر اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی مجموعه

آه ققام!

اولدیغنی سویله یورم، پک اعلا بکم دیور. ایسکه یه اشیامی
کتیریورم. قایتان اشیام دیور. بن واپورده قالیورم.
اشیام ایسکه اوزهرنده بیغیلی قالیور. بو مناسبتسزک،
دکل بیرقوجه حکومتک ادارهسنده الک کوچوک بیر شرکتک
ادارسنده بیله واقع اوله ماز...» دیدی.
بن یکی وزورا کی آشنای سگون و اعتداله دعوت
ایدردک:

«افندم، بهوده کنیدیکنزه تأثیرهیجان ایله زحمت ویرمه یک،
شیمدی ایستانبوله چیقار چیقماز بیر عر ضحال یازار سکز
بو یولسزلقدن بحث ایدر سیرسفا ن اداره سی علیهنده و یا خود
ساده جه قاپودان علیهنده اقامه دعوی ایدر سکز ضرر
وزیانکزی ایسترسکز.» دیدم. غضبته بیر آرسکون کلش
اولان مخاطب اوموزلرینی سیدلکردک:
«آمان افندیم کیم اوغراشاجاق، بیرسنه کیدوب کلمک
لازم» جوابی ویردی.

حدث ایتک وجوشاق صرستی، بن ایسته مه دیکم حالده
بانا کلشیدی:

«بو حالده، عفو ایدر سکز اما، قصور و حتی قباح
اداره دن و یا حکومت دن زیاده سزده؛ سز حقکزی آرا ماقدن،
وسزه یاییلان بیر حقسز معامله و یا خود صریح بیر ظلمه
بیر اوموز سیلکمک ایله مقابله و بونکله اکتفا ایدر سکز
وبویله یاپدیغکزی و دأئمه یاباجاغکزی اعتراف ایتدیکنز
بو حالده، بوشیمه ده بولونان و طنداشلرک نسلی دوام ایتدیکنجه
مملکت مزده حق، عدالت، قانونه رعایت و اطاعت پک آز
اولاراق موجود اولاجاق و بعضاً ده هیچ اولما یاجا قدر. سز
بوکون کندی نفسکزه قارش یاییلمش بیر حقسز لگی رد
و تعقیبات قانونیه عرض ایتمه مکله یالکزی کندی حقوقکزه
دکل عموم و طنداشلرک و حتی هنوز دوغماش اولان
و طنداشلرککزه حقوقه ده تعرض ایتش اولیور سکز زیرا
دعوی ایدر یا بیلتجی یی یا خود قاپودانی عزل و بیر ضرر
وزیان تضمینه مجبور ایتدیر رسکز بو بوتون سیرسفا ن
اداره سی مأمور لرینک قولاغنده قورشوندن بیرکوبه اولور

تورکجه ده بیر ضرب مثل واردر. «حریفک کوکسنه
وورمشلر آه آرقه م دیمش ووران صورمش: بن سنک
کوکسکه ووردم سن نهدن وای آرقه م دیور سین دیمش؛
دوکولن، اگر بنم آرقه م [حامی] اولسه یدی کوکسمه
وورامازدک جوابی ویرمش.» طرزنده در. بن وای
آرقه م فریادی یرینه وای ققام فریادینی اقامه لازم کلدیکنی
ادعا ایدیورم.

اثبات ایدمک و، بالنتیجه، اگر تورکیاده حقسزلق
و حتی ظلم اولیور سه بونلرک مسئولیتنی یالکزی حکومته
تحمیل ایتک جائز اولما یاجاغنی و الک بویوک مسئول اکثریا
بالقباغی فصیله سندن اولان قفالر مزک اولدیغنی کوسته ره جکم.
دون بیوک آطه دن عودت ایدیوردم ساعت ۹ ی
۲۰ کچه واپوری اسکله دن و هنوز تبعاً ایتیه باشلامشدی.
موقعده اوطوریوردم بیر غزته و قومایه باشلامشدم. اوستی
باشی دوزکون، آز قیر صقاللی، تربیه و معارف کورمش
بیرذات اولدینی سیما ی حالندن بللی بیر افندی، غالباً بیر
ارمنی و طنداش حدتله، قیزارمش اولدیمی حالده صالونه
کیردی. نیران غضب و انفعالنه بیر فتحه کذار و اندفاع
آچاق ایچین سبب و بهانه آرادینی کورولیوردی؛ بن بو
آدمه کی تجلیات روحیه یی مطالعه و تعقیب ایتک ایچین
جلی خفی نظر لرمله کنیدیسی احاطه ایتیه و عینی زمانده
نظر دفته معروض اولما یه چالیشیوردم. بوتدیرم مهارت
لازمه ایله اجرا ایدیلشمش اولاجاق، که بو حدتلی ذات
بنی، بلکه ایلک دفعه کورمش اولدینی حالده بانا توجیه
خطاب ایدردک:

«بورذالت نرده اولابیلیر؛ اشیامک نقلی ایچین
بیلتجی بیلت کسبور، پاره سنی آلیور. ۹ ی یکرمی کچه
واپور یله اشیام ایله برابر عینی واپورده بولونمام لازم

ووردیکی امر، اوزدینه وجودی، یارلر وبرلر ایچنده قالینجهیه قادر پولیس وژاندارمهله دوکدورمش و بو طاقدن سوکره حربیه نظارتیه: [دیوان حرب عرفی محبسنه اولاجاق] سوق اولونمش اورادهده طایاق ضیافتی ویریلش بواننده بیرپاشا بو آدمک قباحتنی اوکرمک ایچین اوراقنی ایسته‌مش، مصنع بیرشی اولدیغنی آکلایارق تخلیه‌سنی تسهیل ایتش « دیدی

بن متعجب و متهیج صوردم:

سز کوردیکرمی! شاهدلر وارمی؟ دیدم. حاجی عبدالرحیم افندی جواب ویردی.

«نه دیمک افندی، پولیسک معلوماتی وار بن ده کوزمله کوردم، باشقا شاهدلرده وار فقط اداره عرقیه قورقوسی ده وار!..» دیدی. بنم غیرتلاغمی بیر عصیان کله‌سی طیقامشدی. سسم قیصلیمشدی؛ پکی! پکی! دیهرک انتقامکار دکل حق جو وجذبه‌دار عدالت بیروضع وسیم آلمش اولدیغ حالده اختیار آدمی سلاملا یارق آیرلدم و دوستمله برابر یار یله‌دم. نشئه‌م پک زیاده بوزولمشدی. اشتاهم قاششدی. آرتق دوستمله قونوشماق سزین خاموش و بی‌هوش بیر آزدولاشدقن سوکره طعام زمانی کلدیکندن کوشکه عودت ایدرکن کوشکک مدخلنده، تعرض دیده زواللی‌یی کوردم. اختیار آدم ایلر یله‌دی اتکمی اویمک وضعی آلدی، چکیلدم. نه وار؟ دیدم «آمان بکم... پاشانک بنی دوکدیکنی ویا دوکدوردیکنی کیمسه‌یه آچایک رجا ایدرم بواشی قاریشدیرمایک زبانی یوق. چوق یالواریرم.» دیدی. بن حیرت وحدت ایدرهک «اوسنک وظیفه‌ک دکل بن یاپاچاغمی بیلیرم. جزایه چارپیلماق سزین سانا طایاق آتا بیلن بیر آدمک ایستانبولده بولونا بیلمه‌سی ایستانبولده یاشایان هر وطنداشکده، طایاق آتان جزایه چارپیلماق سزین طایاق یمه‌سی امکان واحتماله یول آچار.» دیدم.

آدجکزر «آمان بکم بانا آجیرسه‌ک بواشی قاریشدیرمه» دینه صیرلانیوردی. بن مرحتله مزوج بیر حس مشغلاک

ویردها کیمسه‌یی، بویله ذات عالیکزه واقع اولدیغی کیی کورورتملر، اضرار ایتملر، اضرار ایتیه جسات ایده‌مزلر و بو حال کیت کیده کندیلرند بیرثابت و متمکن عادت و اخلاق حالی آلیر، بوسورتله ملکته، حق، عدالت، قانونه حرمت شیمه‌لری تأسیس ایدر دیدم.

حلب مبعوثی نافع پاشانک برادری مابین‌هایون کاتبلرندن اولان احسان بک اک باشده اولدیغی حالده بیرچوق، طایا دیغ بیرچوق ذاتلر:

«پک دوغرو! پک دوغرو! اویله درآ!» ندالریله تصویب ایتدیلر.

ایکینجی بیر وقعه‌یه کچورم:

کچن بازار کونی باغلر باشده مقیم و بخارا تاجرلرندن محم الحاج عبدالرحیم عشوروف افندی‌نک کوشکنه اوکله طعامنه مدعو ایدم. طعامدن اول کونش آلاق اوزره دیشاری چیققد. بولده قیرانته و اختیارجه بیروطنداشه راست کلدک. عبدالرحیم افندی یانمزه چاغیردی و بانا خطاباً «بو آدمی کوریور میسکز؟ آدی دیران اوسته در پاشایه [*] آتلی ایچین بیر خالی سامان صاتمش بیر قاج کره کیدوب کلش پاره‌سنی آلاماش، کچن کون صوک مراجعتنده پاشا بونی پولیس وژاندارمه‌له طوتدورمش

[*] بو مقاله یازیلدیغی و (افهام) و (تصور افکار) غزنه‌لرینه درج ایدیله‌سی تمسیله تودیع اولوندیغی وقت شیمدی نقطه‌لرله کچیلن یرده، اوسرده عادتاً قادر کل اولان پاشانک اسمی صریحاً یازیلشدی. هرایکی غزنه مقاله‌یی درج ایده‌مه‌یه. جکیرینی بیلدیرمشلردی. بن عبناً (اجتهاد) ده درج ایتک اوزره حفظ ایدیوردم. مقاله نشر اولونمادن اول تأثیرینی اجرا ایتدی. کیفیت و مقاله آماسیه مبعوثی اسماعیل حق پاشا و محم حاجی عبدالرحیم افندی واسطه‌سیله، مرحوم ناظم پاشانک اطلاعنه واردیرلش و بونک اوزدینه هان پاشا، مرحوم مشارالیه طرفندن چاغیریلوب تقبیح اولونماسی اوزدینه هان ضارب پاشا مضرربی چاغیروب خوشنودئ قلبنی استحصال ایتش و حتی ویره‌ک کندیسندن بیر طلب و دعواسی اولمادیغه دائر بیرده کاغد اکشدز. هم بوسبله، همد مذبور قادرلکدن عاجز لکه دوشنلرله برابر دوشمش اولدیغندن اسمنی ذکر ایتیه لزوم و مناسبت قلامشدز.

تاریخ تحشیه ۱۸ کانون ثانی ۱۳۲۸

يد حکمنده اولديغ حالده آيريلدم گوشکک مرديوئلرندن
چيقدم ، ايجري يه کيردم .

حربه نظارتنه

اوچنجي بيرماوقع ذکر ايدييورم :

۱ تشرين ثاني ۱۲۳۸ تاريخسنده توقيف ايديلدیم . دون
اقشامه يعني عینی ایک ۲۸ نه قادار مرکز قوماندانلغنده موقوف
طوتولدیم . هیچ استجواب ايديلمه دم . صوکنجی کونک اقشامی
استجوابی متعاقب سربست برانيلدیم . ديوان حرب عرفی نك
پولیس مدیريته مرسل تذکره سنده موقوفيته سبب بولونمايني
[بولونمايني رسماً اعتراف ايديلدی] موقوفیتدن ماده
ومعناً متضرر اولدم ضرر مادی مومیه اوچ لیرادر . بوباره نك
بی توقيف ایدن پولیس مدیر سابق واصف بك ایله ديوان حرب
عرفی رئیس سابق یا بولیل عارف پاشادن آلمانسی ۲۸ کون
حربت شخصیه بك بفريق تعطیل وحيثیه نوماً تعدی ايديلیش
اولماسندن دولاییده مومی و مشارالیهك آیريجه جزالاندير یلاسنی
طلب ايديم . تحصیل اولوناجاق ۸۴ ایرای طوب طاشننده
ساکن وعقل وادراك علتلرندن سالم مهمانلرک داهای زیاده آرام
و احترامه مظهر ايديلهلری ایچین مؤسسه مذکوریه اهدا
ومسبلره آیريجه ترتیب ايديلهك جزای قانونی ده مملکتده
موجودیتنه اعتقاد ایتدیکم شیعه عدالته اتحاف ايديم . « نك
بیر انسانه ایدین حقسزلق عموم انسانلر ایچین بیر تهدید تشکیل
ایدر » بناءً علیه بیرجهیتده بوتون افرادك آز چوق مظلومیتنی
موجب اولماق سزین بیر فردك مظلوم اولماسی ممکن اولاماز .
« یتقی الملك مع الکفر والعدل ولا یتقی الملك مع الظلم والاسلام »
حکم وحکمتك شدیداً ظاهر ولدینی ویا ظاهر اولماق لازم
کلدیکی بیر زمانده بولوندیغوزدن طلب و استدعایك نظر اعتنایه
آلیناراق شفاعت ناپذیر اولان عدالت قانونیه احکامك اجراسنی
بکله یورم . [*]

۲۹ تشرین ثاني ۱۳۲۸

ایشته بوقادار . بن بواوچ وقعینی فرانسه دن ، چین دن
ترانسوال دن آمادم تورکیانك سینئه حیاتندن آلدیم . حقسز
بیر معامله یه هدف اولان بیرجتلمن « حقکی آرده ، حقسزی
قانونك جزاسنه چارپ » دینلره اوموزینی سیلکیور کیم
اوغراشاجاق دییور .

طایاق بین وجودینك اطراف یارملر برملر ایچنده قالان

[*] بو استدعا ۳۹۴۲ و ۲۴۷۸ نومرولرله دیوان حرب
عزنی ریاستنه حواله اولونمش وتغیب ایدیلمکده بولونمشدر .

کچن تشرین ثاني نك ابتداسندن اعتباراً بیکرمیسنه
قادار ایستانبولك کزیده ذواتندن آلتش بش کیشی
توقيف اولوندی . بونلرک ایچنده سکزون کیشی واردی که
وکلاهی سابقه دن وسابق والی لردن ایدی . بونلر بیر آی
بعضیی داهای زیاده مرکز قوماندانلی دائرة سنده ، نه
ایچین توقيف اولوندوقلری آکلاشیلمادن قالدیلر . استجواب
ایدیلمه دیلر . صوکره براقیدیلر . مادهً معناً متضرر اولدیلر
توقيف مذکورده ویریلکسزین بوذوات بوراده پریشان
ومبهوت محبوس قالدیلر . حتی ایچارندن احمد بك آغایف
کیجه یاریسی . خانه سی اطرافی ژاندارمه لرله قوشاتیلاراق
توقيف ایدیلیش اولدیغندن . یدی بوچوق آیلق حامله
اولان زوجه سی قورقو ودهشت اثری اولاراق چوجوغنی
دوشوردی . بوموقوفلر ایچنده . کورد . تورک . ارمنی .
موسوی . ارناؤد حاصلی عناصر عثمانیه نك همان کافه سنندن
واردی . بو حقسز معامله نی چکدیلر . بیر موسوی افندی نك
[سالنیک مبعوث سابق قاره صو افندی نك] اقامه دعوی
ایتدیکی ایشیدیلدی . ایچارندن بیر کوردک ده حربیه
ناظری ناظم پاشا حضرتلرینه با استدعا مراجعت ایدهرک
دیوان حرب عرفی رئیس سابق یا بولیلی میرلوا عارف پاشا
بوموقوفلرک کافه سنی اداره عرفیه منطقه سی خارجه ،
بلا استجواب ، نفی ایتک قرارینی ویرمش ومضبطه سنی
یامشیدی . نه ایله پوایس مدیر سابق واصف بك علمینده
اقامه دعوی ایتدیکنی واستدعاسنك دیوان حرب عرفی
ریاستنه حواله اولوندینی محقق در . بیر دوقتور اولان بو
کوردک اقامه دعوی متضمن اولان استدعاسی بعض افکار
نأره وسطور مشعلیه نی محتوی اولدیغندن بیر صورتی
بورایه حرفیاً قید ایدييورم :

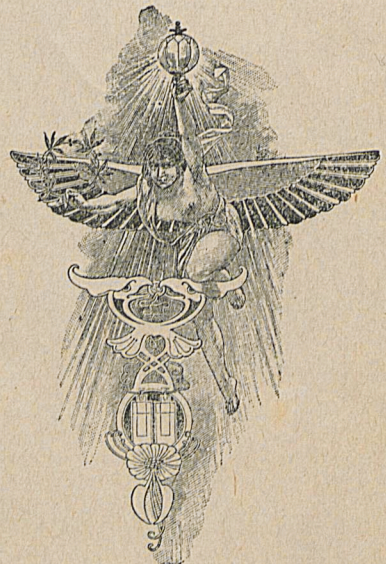
آغلالتان بیر صحنه فضايلت

بیر آدم . حقنی آراماق ، عدلیه نك ، مدعی عمومی نك
نظر دقتی جلب ایتك ایستین فخری بیرمدافع حقه
یالواریور امان حقمی مدافعه ایتمه دیور .

مملکتک ا ک ممتاز سیالرندن آلتش بوقادار ذوات
من غیرقانون توقیف اولونیور . مملکتده بیرصیحه شکوی
یوکسلمه یور آنجاق ابوالضیا توفیق بك افندی ، یالکیز
بوزات (تصویرافکار) نده موقوفلر حقتده نظردقتی جلب
ایتمک ایسته یور . موقوفلر براقیلیور هیچ بیر شی و حتی
اکثریسنک اسمی بیله صورولماقسزین براقیلیور . نه بو
حقسزلغه بالذات معروض و قربان اولانلرده نه ده بوحقسزلغه
شاهد اولانلرده لایق و لازم اولدینی یولده پك حقلی
وقانونی بیرهیجان روحاً بیرغلیان کورولمه یور . بویله بیر
مملکتده حق ناصل تأسس ایتسین؟ بویله بیرخلقک تظلمدن
باشقا نه یه حق اولابیلیر؟ ظلمکده ، عدالتکده منبی
کندی قعالر مزددر . اونک ایچین بنم کوکسمه وورولدینی
وقت بن آد آرقهم دیمم دائماً آه قفام ! دیرم .

۱۲ کانون اول ۱۳۲۷

عبدالله جودت

خاتمله همان صدر مجلس ویریلوب اوطورمالری رجا
اولوندی . بونی متعاقب کریم افندی هیجانلی و صمیمی
بیرسسله خاھاری حضاره تقدیم ایتدی : بو دین و ملت
قیزقارداشلر مزك پترسیورغ دارالفنوننده تحصیلده بولونان
طالباتدن اولدوقلری آ کلاشیلینجه اعضای هیئته تلقین
ایتدیکلری تعظیمک داھا زیاده یوکسلیدیکی کورولدی .
خاتملر مراملارینی بیرکاغده یازمشلر کاغذ رئیس ثانی محمود
اسعد افندی حضرتلرینه تودیع اولوندی . رئیس ، کاغدی
کاتبك وظیفه سنی ایفا ایدن یوسف اچقورا بکه ویردی .
وعلاً اوقوماسنی جمله من رجا ایتك . ایشته سرامنامه نك
صورتی :

مدافعه ملیه جمعیتك هیئات فعاله سنه تکلیفمز

۱ — اعانه طویلامق ایچون خاتملردن عبارت بر